

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་།
རྒྱལ་གཞུང་གི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས།

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
ROYAL CIVIL SERVICE COMMISSION

BHUTAN CIVIL SERVICE EXAMINATION 2024

MAIN EXAMINATION

OCTOBER 3, 2024

CATEGORY: DZONGKHA

**PAPER I: DZONGKHA LANGUAGE AND
GENERAL KNOWLEDGE**

ཇི་བ་དང་པ།

འབྲི་ཚུམ།

སྐྱགས་ ༩༠།

འོག་ལུ་ཇི་བ་ ཀ་དང་ཁ་སྟེ་ གཉིས་ཡོད་ས་ལས་ གང་རུང་ཅིག་གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ཚིག་འབྲུ་ ༤༥༠-༥༠༠ གི་ནང་འཁོད་ལུ་བརྟུན་བསྟུ་
བའི་འབྲི་ཚུམ་ཅིག་གི།

ཇི་བའི་ཨང་ཚུ་ མ་འཛོལ་བར་གྱི་དགོ། དེ་མེན་པར་ ཇི་བའི་ཨང་ཚུ་ འཛོལ་ཏེ་གི་ནི་དང་ ཡང་ན་ ག་ནི་ཡང་གིས་ཏེ་མེད་པ་ཅིན་ དབྱེ
ཞིབ་མི་འབད་ནི་ཨིན་མ་ཚད་ སྐྱགས་ཡང་བྱིན་ནི་མེད།

ཇི་བ་ ཀ༽

ད་རིས་ནངས་པ་འཛོལ་གྱིང་གཅིག་འགྱུར་གྱི་དུས་སྐབས་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ མོག་མེ་དང་ལྷ་བཤལ་མ་བཅུས་བར་ གཞན་ནང་འཁོད་
ཐོན་ལུངས་འབོར་ཆེ་ཏོག་ཏོག་སྟེ་བཟོ་ནི་དང་ མི་སེར་གར་འཚོ་བ་རང་མགོ་རང་འདྲོང་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ དིག་པ་གསར་གཏོང་གི་ཐོག་ལས་
འཆར་གཞི་ག་ཅི་ར་བཅུམ་དགོཔ་འདུག་ག་དང་ ཐབས་ལམ་ག་ཅི་ར་བཏོན་ཚུགས་པ་འདུག་གའི་སྐོར་ལས་ རྒྱུད་སྐྱལ་འབྲི་ཚུམ་བརྟུན་ཡོད་པ་
ཅིག་གིས།

ཇི་བ་ ཁ༽

འབྲུག་ནང་པ་ཚོས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ མི་སེར་ཁྱིམ་པ་མང་ཤོས་ཅིག་གིས་ དུས་རྒྱུན་དུ་རྒྱ་ལོར་སྤོང་པོ་མེད་པའི་ཉམས་ལེན་དང་འདོད་
རྒྱུང་ཚོག་ཤེས་གི་ཉམས་ལེན་ཚུ་འབད་དེ་ ཚོས་ཕྱོགས་གི་ལས་རིམ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ལུ་ གཙོ་བོ་བཏོན་སྟོན་པ་ཅིན་ ད་རེས་དོ་འགྲན་ཅན་གྱི་
འཛོལ་གྱིང་འདི་ནང་ རྒྱལ་ཁབ་གི་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་དང་ རང་བཅོན་སྲུང་སྐྱོབ་གི་ སྲིད་བྱུས་དང་འཆར་གཞི་གལ་ཅན་ཚུ་
གི་དམིགས་དོན་འགྲུབ་ནི་ལུ་ བན་པ་དང་གཞོན་པ་ག་ཅི་བཟུམ་ར་འབྱུང་ནི་ཨིན་ནའི་སྐོར་ལས་ འཆར་སྤྲོད་འབྲི་ཚུམ་ཅིག་གིས།

ཇི་བ་གཉིས་པ།

ཡིག་བསྐྱར་ནམ་གཞག

སྐྱགས་ ༡༥།

འོག་ལུ་ཇི་བ་ ཀ་དང་ཁ་སྟེ་ གཉིས་ཡོད་ས་ལས་ ག་འབད་རུང་ཅིག་གདམ་ཁ་རྒྱབ་ཞིན་མ་ལས་ ཚིག་སྐྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁར་
དོན་གཞན་འགག་ཚང་མ་སྟེ་ཡོད་པའི་ ཡི་གུ་ཚད་ལྡན་ཅིག་གི་དགོ།

ཇི་བ་ཀ་པ།

ཁྱོད་རའི་ཁྱིམ་ཚང་ རོ་སྟོན་ལག་ཁྱེར་ཨང་ ༡༠༧༠༤༠༠༢༧༩༩ ཅན་མ་འཆང་མི་ཨལ་དོ་ཇེ་གིས་ ཚོང་ལུ་འབད་ནི་ཨིན་ཟེར་ བར་ན་སྤྱི་
མཐུན་གྱི་དཔང་པོ་སྟེ་ ཨམ་པརྗ་བཙུགས་ཏེ་གན་རྒྱ་བཟོ་ཐོག་ལས་ ཁྱོད་ལས་དདུལ་ཀམ་འབྲུམ་གཅིག་ སྤྱི་ཚེས་༡༠/༤/༢༠༢༣ ལས་
༡༠/༤/༢༠༢༤ ཚུན་དུས་ལྷན་ལོ་ངོ་གཅིག་གི་དོན་ལུ་ སྐྱེད་མེད་པ་སྟེ་ སྐྱི་བ་ལེན་པའི་མཐའ་མར་ དུས་ལྷན་ཚང་སོ་རུང་ དདུལ་ཀམ་ལེབ་
གཅིག་ར་ འོག་སྟོན་མ་བཏུབ་པར་ ཁྱིམས་གཏུགས་འབད་དགོཔ་ལས་བརྟེན་ ཁྱོད་ཀྱིས་ཐིམ་སྤུག་ཚོང་ཁག་ཁྱིམས་ཀྱི་འདུན་སར་སྤུལ་ནིའི་
ཞུ་ཚིག་ཅིག་ སྤར་སྟོལ་ལམ་ལུགས་ལྟར་དུ་གིས།

དྲི་བ་ལ་པ།

ཚོན་ར་ ཉན་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་སློབ་པོ་ཨིན་མ་བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ ལྷན་ཁག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱིས་དུས་ནམ་ར་འབད་རུང་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་དར་འཕུར་ཡོད་ས་ལས་མར་ རྒྱལ་དར་ལུ་གུས་ཞབས་དང་བཅུ་བཀུར་ལུ་ཞི་དོན་ལུ་ རང་ལུགས་ཀྱི་ཚུན་ཆས་གུར་ བཀའ་ཉེ་དང་རགས་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་སྡེ་བཀའ་སྡེ་འགྲོ་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཚུ་བཅུགས་ཐོག་ལས་ ད་སྲོལ་ལས་ལུགས་ལྷར་དུ་ བཀོད་ རྒྱབ་བཀའ་རྒྱ་རྒྱས་བསྐྱེད་རན་ཏོག་ཏོ་ཅིག་གིས།

དྲི་བ་གསུམ་པ། གོ་བ་ལེན་ནི། སྐྱགས་ ༡༥ །

འཛམ་གླིང་ནང་ཚན་རིག་འཕུལ་རིག་ལས་བརྟེན་ དགའ་སྦྱིད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་དང་གཞོན་ཚབས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ལུགས།

༩ ད་ལྟོའི་གནས་སྟངས་ནང་ འཛམ་གླིང་འདི་ཚུགས་གཅིག་ལས་བཟོ་བ་ཅིན་ སྲོན་དང་ཕུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ མིང་ཅམ་ཅིག་ར་རྒྱ་བ་ གིས་མ་གོ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ཡང་ ད་རེས་ནངས་པ་ཚན་རིག་འཕུལ་རིག་གི་གོང་འཕེལ་ལས་བརྟེན་ མཁའ་འགྲུལ་དང་ རྒྱ་འགྲུལ་ ལམ་ འགྲུལ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་འགྲུལ་གི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ དེ་བཟུམ་སྡེ་ ཡོངས་འབྲེལ་དང་ བརྒྱུད་འཕྲིན་ འགྲུལ་འཕྲིན་ སློག་རིག་ལ་སོགས་ པའི་ བརྟེན་འཕུལ་རིག་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཚུ་ལེ་གཞུང་ཞི་འདི་གིས་ འཛམ་གླིང་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གར་ གཅིག་གིས་གཅིག་ ལུ་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་སྡེ་ མཐུན་འབྲེལ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གི་ཐོག་ལས་ འཛམ་གླིང་གཅིག་འགྱུར་གི་དུས་སྐབས་སྲོམ་སྡེ་གར་ཡོད་པ་ཨིན། དེའི་ནང་དོན་ཉིད་ལས་ཡང་ རྒྱབ་སྐྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་ ལྷས་ཀྱི་ཡེ་ཡ་ དེ་བཟུམ་སྡེ་ གར་ཨེ་ཤི་ཡ་(East Asia)དང་ དབུས་གར་(Middle East)རྒྱལ་ཁབ་དག་པ་ཅིག་ནང་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ དཔལ་འབྱོར་དང་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ག་ ཅིའི་ཐད་ལས་འབད་རུང་ ག་རྒྱས་ཏོག་ཏོ་སྡེ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་ཡོད་པ་ལས་ ཚོས་ལུགས་ཚུ་ནང་ལས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ ལྷའི་ ཞིང་ཁམས་དང་ལྷའི་ཡོངས་སྲོད་ཚུ་བ་ལྷག་པ་ཅིག་ འཛམ་གླིང་ནང་བཟོ་ཚར་མེན་ན་ཟེར་ཡང་མཐོ་མ་མས།

སྲོན་དང་ཕུ་ ༡༠ མོས་དུས་རབས་༡༩ གི་སྟོན་ཆ་དེམ་ཅིག་ཚུན་ཚོད་འདི་ འཛམ་གླིང་གར་རུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ག་ཏེ་འབད་རུང་ མར་དང་ཚུར་ འགྲོ་འགྲུལ་འབད་མ་ད་ མཐུན་རྐྱེན་ཟེར་རུང་ ལམ་བཟང་འགྲོ་མི་ཚུ་གིས་ ཉ་དང་ཞོར་ལ་སོགས་པའི་ དུད་འགྲོ་སེམས་ཅན་ཚུ་གཞུག་ བཀོལ་ཏེ་འགྲོ་ནི་ཅིག་དང་ གཙང་རྒྱ་དང་རྒྱ་མཚོ་བརྒྱུད་ཏེ་འགྲོ་དགོ་མི་ཚུ་གིས་ ཀོ་ལཱ་དང་ཤིང་གུ་ལ་སོགས་པའི་གུ་གཟིངས་རྒྱུད་ཀྱི་བཟོ་ རྟེ་ ལག་ལེན་འབྲེལ་ཐོག་ལས་འགྲོ་ནི་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ ག་ཏེ་འགྲོ་རུང་རང་གི་སྤྱད་ས་དང་འབྲེལ་དགོ་ནི་འདི་གིས་ དུས་ལུན་ཞག་དང་ ལྷམ་ལས་བཅད་དེ་འགོར་དོན་ཡོད་པ་ཨིན། ཨིན་རུང་འགྲོས་ཀྱིས་བཏང་ དུས་རབས་༡༩ པ་ནང་ལས་འགོ་བཅུགས་ཏེ་ ཚན་རིག་འཕུལ་ རིག་གི་ལྷ་བ་དང་རིག་རྩལ་ རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་བྱུང་མི་དང་ ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་༢༠ ནང་འཛམ་གླིང་དམག་ཚེན་ ༡ པ་དང་ ༢ པ་བྱུང་པའི་ཤུལ་མར་ ཚན་རིག་འཕུལ་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་རྩལ་ཚུ་ གཞི་འགྲུལ་ཚུད་ཅི་ཚུད་ཅི་ ས་ཐོག་ལས་སྐྱུ་ འཁོར་དང་མེ་འཁོར་རེལ་ལི་ རྒྱ་ཐོག་ལས་སྐྱུ་ཚེན་དང་གུ་རྒྱུད་ གནམ་ཐོག་ལས་མཁའ་འགྲུལ་ཚེ་རྒྱུད་ཚུ་ རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཐོན་ནི་འགོ་ བཅུགས་རུག།

ད་ལྟོ་དུས་རབས་༢༡ པ་ནང་སྟོན་པའི་བསྐྱར་ལས་ ཚན་རིག་འཕུལ་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་རྩལ་ཚུ་ གནམ་མེད་ས་མེད་དར་ཞིང་རྒྱས་ ཏེ་ ས་རྒྱ་གནམ་གསུམ་ག་ཅིའི་ཐོག་ལས་འགྲོ་འགྲུལ་འབད་དགོ་རུང་ འགྲོ་འགྲུལ་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཚུ་ གཅིག་བ་གཅིག་ལེགས་པ་དང་ གཅིག་བ་གཅིག་དྲག་པ་ གཅིག་བ་གཅིག་མཐུགས་པ་སྡེ་ ཐོན་དང་འཐོན་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཨིན། དཔེ་ཅིག་བཀོད་པ་ཅིན་ ད་ལྟོ་རྒྱ་ནག་དང་ ཇ་ཡུན་ལུ་ཡོད་པའི་རེལ་ལི་(Bullet Train)ཚུ་བཟུམ་ཅིག་འབད་རུང་ བཟོ་རྒྱུ་མིག་ཁར་འཇའ་བའི་ཁར་ འགྲོ་འགྲུལ་འབད་མ་ད་ དུས་ ལུན་ཚུ་ཚོད་རེ་ལུ་ རྒྱ་ནག་ལུ་ཡོད་མི་འདི་གིས་ ཀི་ལོ་མི་ཏར་༢༠༠ དང་ ཇ་ཡུན་གི་འདི་གིས་ཀི་ལོ་མི་ཏར་༣༢༠ དེ་རེ་མཐུགས་དྲགས་ རྟེ་འགྲོ་རྒྱུགས་པས། དེ་དང་ཆ་འདྲམ་སྡེ་ མཚོ་གུ་དང་གནམ་གུ་གི་རིགས་ཚུ་ཡང་ ཚེ་རྒྱུད་དེ་དེ་ གཅིག་བ་གཅིག་དྲགས་སྡེ་ཡོད་པའི་

ཁར་ ཐ་ན་གནམ་ཁའི་ལྷན་དང་གཟའ་སྐར་ཚུ་ནང་ཡང་ འཇུལ་ཚུགས་པའི་ཤུགས་གུ་(Rocket)དང་ དེ་ལས་གནམ་སྟོང་(Space)ནང་
ལྷན་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་སྟོན་ཚུགས་པའི་ གནམ་སྟོང་ལྷིང་གུ་(Spacecraft)ཚུ་ཡང་ཡོད་པ་ག་ར་གིས་ཤེས། ད་རུང་ད་རེས་ནངས་པ་བཅོས་
རིག་(AI)དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ཚུན་དང་ ཡང་ཚན་(Digital)དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་ཚུན་ཚུ་ ཉལམ་གཉིད་ལམ་ནང་ཡང་མ་མཐོང་མའི་
མཐུན་ཚུན་ཉ་ལས་སི་སི་ཚུ་ ཡོངས་སྟོན་ཚར་མ་ཚར་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ མི་རང་གིས་ཡོངས་སྟོན་ཤེས་པ་ཅིན་ ལྷ་ག་ཅི་འབད་རུང་ འཇམ་
ཏོང་ཏོ་དང་བདེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་འབད་ ལུས་དལ་སེམས་དལ་གྱི་རང་ལས་སྟོན་ཉལམ་སྟོན་ཏེ་སྟོན་ཚུགས་པ་ཨིན།

ད་རུང་ཕྱོགས་གཞན་གཅིག་ལས་མཛོ་བསམ་བཏང་པ་ཅིན་ ཚན་རིག་འཕུལ་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་ཅུལ་གོང་འཕེལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ལུ་
བརྟེན་ཏེ་ འཇམ་གྲིང་ནང་ག་ནི་བ་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་ ལུས་ཤུགས་ཚན་གྱི་དམག་གི་འཕུལ་ཆ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། དུག་ཇུས་དང་ལུལ་ཕྱོག་
མཚོན་ཆ་ཚུ་ རྒྱ་ཆེ་བྲགས་སྟེ་བཟོ་སྟེ་འདུག། དཔེར་ན། ད་སྟོན་ ལུ་ཨེས་ཨེ་དང་ ལུ་ཀེ་ཉ་ རྒྱ་ཤི་ཡས་ རྒྱ་ནག་ ལྷན་ རྒྱ་གར་ པ་
གིས་དུན་ བྱང་ཀོ་རི་ཡ་ ཨིས་རེལ་ཚུ་བཟོས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་དགུ་ནང་ ལུལ་ཕྱོག་མཚོན་ཆ་(Nuclear Weapon)སྣ་ལག་མ་འབྲམ་ ཡོངས་
བསྟོམས་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་ལུ་དེ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཁར། རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚུ་ཡང་ སན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་ དབང་འགྱུར་འབད་ནི་དང་
དམ་འཛིན་འབད་ནི་འཕྲིན་ལྷན་དང་འཆར་གཞི་རན་པའི་ཞོར་ལས་ ག་ར་མཐུན་འབྲེལ་ལེགས་ཤོམ་མེད་པར་ སྟེ་ཚན་སྟེ་ལ་གྲེས་ཏེ་ ལུལ་
ཕྱོག་མཚོན་ཆ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཚུ་ཡང་ ཁོང་དང་གཅིག་ཁར་ རང་རང་སོ་སོའི་དགའ་མཐུན་དང་འཕྲིལ་ཏེ་ ཁ་འགྲིག་དཔུང་
འགྲིག་སྟེ་སྟོན་པ་ཨིན་མས།

ད་སྟོན་གནམ་སྟངས་ནང་བཟོ་བ་ཅིན་ ལུ་རོབ་ལ་ཕུག་ལུ་ ལུ་ཀེ་རེན་དང་རྒྱ་ཤི་ཡའི་བར་ནའི་དམག་འཁྲུག་དང་། དཔུས་ཤར་(Middle
East)ལ་ཕུག་ལུ་ ཨིས་རེལ་དང་ག་ཇའི་དམག་འཁྲུག་ཚུ་ནང་ ཚན་རིག་འཕུལ་རིག་ལུ་བརྟེན་པའི་ལག་ཆ་དང་གོ་མཚོན་ཚུ་གིས་ ག་དེམ་
ཅིག་གཞན་པ་འབྱུང་དོམ་ཡོད་པ་ཨིན་ན་ ཉ་གོ་ཚུགས་པའི་ཁར་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་ལུལ་ཕྱོག་མཚོན་ཆ་ཚུ་ཡང་ ལག་ལེན་འབབ་ནིའི་
ཉེན་བརྟེན་འབད་མ་འབད་ས་ར་འདུག། གལ་སྲིད་འཇམ་གྲིང་དམག་ཆེན་གསུམ་པ་བཟུམ་ཅིག་ལངས་པ་ཅིན་ ལུལ་ཕྱོག་མཚོན་ཆ་ལག་ལེན་
འབབ་ཐོག་ལས་ འཇམ་གྲིང་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ཚོགས་ཐལ་བར་བཞུག་ནི་དང་ ལུམ་ག་རེ་ལྷག་མ་ལུས་ཏེ་འབད་རུང་ དེ་ཚུ་ལུ་དཀའ་ངལ་
བརྒྱ་འགྱུར་སྟོན་འགྱུར་སྟེ་བཟོ་ནི་ཨིན་མ་ཚང་ ཐ་ན་སེམས་ཚན་དང་སྟོན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ རྒྱུ་ཕྱོན་རིགས་སྣ་(Biodiversity)དང་
རྒྱུ་ཕྱོན་ཡོངས་ལུ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་ འབྱུང་བཞི་ས་ཚུ་མེ་རླངས་ཚུ་ཡང་ ག་ར་ཅུ་མེད་གཏང་ནི་དང་ ཡང་ན་དུག་ཇུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལུ་
གྱུར་ཏེ་ ཡོངས་སྟོན་མ་བཏུབ་བཟོ་ནིའི་ཉེན་ཁ་ཚུ་ མཛོ་བསམ་ར་གཏང་མ་ཚུགས་པ་སྟེ་ཡོད་པ་ཨིན། །

འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ སྤོ་བ་ག་ར་ལུ་ ལན་རྒྱབ་དགོ། སྤོ་བ་རེ་ལུ་སྐྱུགས་ 3 རེ་བཟོས་ཏེ་ ཡོངས་བསྟོམས་སྐྱུགས་ 14 ཡོད།

- 1) ག་ཏེ་འགྱུར་བ་ ག་ཅི་དང་འཕྲིལ་དགོ་ནི་འདི་གིས་ ལུས་ལུན་ཞག་དང་ལྷན་ལས་བཅད་དེ་འགོ་རམ་ཨིན་ན?
- 2) ད་རེས་ནངས་པ་ ག་ཅིའི་མཐུན་ཚུན་ལེ་ག་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ འཇམ་གྲིང་གཅིག་འགྱུར་གྱི་དུས་སྐབས་སྟོམ་སྟེ་གར་ཡོད་པ་ཨིན་ན?
- 3) ཡིག་རྒྱུགས་འདི་ནང་ ད་རེས་ནངས་པ་ཉལམ་གཉིད་ལམ་ནང་ཡང་མ་མཐོང་མའི་ མཐུན་ཚུན་ཉ་ལས་སི་སི་ཚུ་ ག་ཅི་ལུ་དམིགས་
བསལ་སྟེ་ རོས་འཛིན་འབད་དེ་སྟབ་ལུག་?
- 4) གལ་སྲིད་དམག་ཆེན་གསུམ་པ་བཟུམ་ཅིག་ལངས་པ་ཅིན་ འབྱུང་བཞི་ས་ཚུ་མེ་རླངས་ཚུ་ཡང་ ག་ར་ཅུ་མེད་གཏང་ནི་དང་ ཡང་ན་
དུག་ཇུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལུ་གྱུར་ཏེ་ ཡོངས་སྟོན་མ་བཏུབ་བཟོ་ནིའི་ཉེན་ཁ་ཚུ་ཡོད་ཟེར་མི་འདི་ གནད་དོན་གཙོ་བོ་ག་ཅི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་
ཡོད་པ་ཨིན་ན?
- 5) འཇམ་གྲིང་ནང་ག་ནི་བ་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་ དམག་གི་འཕུལ་ཆ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ དུག་ཇུས་དང་ལུལ་ཕྱོག་མཚོན་ཆ་ རྒྱ་ཆེ་བྲགས་སྟེ་
བཟོ་ཡོད་མི་དེ་ཚུ་ ག་ཅི་གི་གྲུབ་འབྲས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་བྱུང་ཨིན་ཟེར་མསྟེ་

དི་བ་བཞི་པ།

སྐད་སྒྲུབ།

སྐྱགས་ ༡༠།

འོག་ལུ་ཚོས་སྐད་ནང་ཡོད་མི་འདི་ རྗེང་ལ་ཉམ་རྒྱུང་ནང་སྐད་སྒྲུབ་འབད།

༡༡། །འཕགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། །བཙམ་ལྡན་འདས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟའི་ནང་ན། །ལུ་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་དོ་ལེབ་ལ་བཞུགས་ཏེ། །དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་ལྟ་མ་ཡིན་ལས་པམ། །རབ་དུ་ཕམ་ནས་དེ་རྟེན་ཅིང་རིངས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས། །བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ།།

བཙོམ་ལྡན་འདས་བདག་འདི་ལྟར་ལྟ་མ་ཡིན་དང་གཡུལ་བཀྲོ་བ་ལས། །ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ཐག་བཟང་རིས་ལས་པམ། །རབ་དུ་ཕམ་སྟེ། །སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་པམ་རབ་དུ་ཕམ་ན། །བཙོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་གིས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། །བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། །ལྟའི་དབང་པོ་ལྟོད་ཀྱིས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་གཟུངས་རྒྱངས་ཤིག། །ངས་ཀྱང་སྟོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུར་པ་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་འདི་མཐོས་སོ། །མཐོས་ནས་ཀྱང་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་བཤད་དོ། །མཛོན་པར་བྱ་ཏེ་དེ་ཚུན་ཆད་འཇིགས་པའམ། །བག་ཚ་བའམ། །སྤྱི་བྱིང་ཞེས་བྱེད་པའམ། །ཐ་ན་སྐད་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཡང་ལུས་ལ་གཞོན་པ་བྱུང་མ་ལྟོང་དོ།།

ལྟའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་གཟུངས་འདིས་ལྟོད་གཡུལ་སྟོན་པའམ། །འཐབ་པའམ། །ཚུན་པའམ། །འགྱེད་པའམ། །གང་དུ་འགོ་ཡང་རུང་སྟེ། །མི་འཇིགས་ཤིང་། །ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱལ་བར་འགྱུར་དོ། །རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚེ་མོའམ། །མགུལ་དུ་བཏགས་ན་མིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །སྐྱེས་བུ་དཔའ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་བར་བྱེད་དོ། །བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུར་བསྐྱར་ནས་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ། །མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་ཞིང་སྤྱང་བར་བྱེད་དོ། །དཔལ་སྦྱིད་པར་བྱེད་དོ། །ལ་རོལ་གྱི་སྟེ་སྤྱི་བཀོང་བར་བྱེད་དོ། །བཀྲ་ཤིས་པ་དང་། །གཙང་བ་དང་། །གཤམ་པ་དང་། །དཔལ་དང་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ཀུན་དུ་གནས་པར་བྱེད་དོ།། །།

ཇི་བ་ལྔ་པ།

སྤྱིར་བཏང་ཤེས་ཡོན།

སྐག་མ་ ༩༠

ཇི་བ་ ༡། འོག་གི་ཇི་བ་ ༡༠ ཡོད་མི་ ཚ་མཉམ་གྱི་ལན་ངེས་པར་དུ་བྱི་དགོ།

སྐག་མ་ ༢x༡༠=༢༠ |

- ༡། ཇི་བ་ཅན་མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཚོག་གིས་ ཁོ་རའི་སྐྱེ་སྐོག་གི་ཉེན་ཁ་ལུ་ཡང་མ་འཛེམས་པར་ འབྲུག་གི་རྩོམ་ལ་ཐུག་གི་ས་གནས་ཚུ་ནང་ལས་ རྒྱ་གར་གྱི་གཡིབ་དམག་ཁག་ག་དེམ་ཅིག་ སྤྱི་ལོ་ག་དེམ་ཅིག་ལུ་ སྤྱི་ཁར་བཏོན་བཏང་གནང་ཡི་ག་?
- ༢། ལོ་ག་དེམ་རེ་ལངས་ད་ རབ་བྱུང་དང་དུས་རབས་ཟེར་ཅིམ་ཡིན་ན་?
- ༣། གཞུང་སྲོད་ལོ་ལྔའི་གནས་ཡུན་རྒྱུ་ཉེ་གས་ཏེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཚུ་གོལ་སོང་ཞེན་ལས་ གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་གཞི་བཙུགས་འབད་མི་འདི་ དུས་ཡུན་ཉེན་གངས་ག་དེམ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ཡིན་ན་དང་། དེ་ནང་གོས་དཔོན་སྤྱི་བུ་འདི་ ག་བསྐོ་བཞག་གནང་མ་ཡིན་ན་?
- ༤། ཉེ་མ་ཐུག་འགན་བཞེས་བཞུགས་མི་ ཡ་མི་རི་ཀའི་སྲིད་འཛིན་གྱི་མཚན་ག་ཅི་ལུ་ཡིན་ན་དང་། སྲིད་འཛིན་གྱི་རབས་ག་དེམ་ཅིག་ཡིན་ན་?
- ༥། མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ དཔལ་འཛིགས་མེད་གོ་སར་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཐུག་མཚོག་ སྤྱི་ལོ་ག་དེམ་ཅིག་ལུ་ དགུང་ལོ་ག་དེམ་ཅིག་སྤེལ་བཞུགས་པ་ད་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པའི་གསེར་གྱི་གུར་མེབས་ཏེ་ བཟུ་ཤིས་མངའ་གསོལ་མཛད་ཅི་?
- ༦། ཞབས་དྲུང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་མཚོག་ སྤྱི་ལོ་ག་དེམ་ཅིག་ལུ་ སྐྱེ་འབྲུངས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དང་། ག་དེམ་ཅིག་ལུ་ སྤྲངས་ཐང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་ ཐུགས་དམ་ལུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་བཀོད་?
- ༧། འབྲུག་གི་ཚུ་ཁྱིམས་ཆེན་མོ་དང་འཁྲིལ་པ་ད་ རྒྱལ་གཞུང་ཅེས་ཞིབ་དབང་འཛིན་ནང་ འགོ་ཁྲིད་འབད་མིའི་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་མིང་གནས་དང་། དེ་བཟུམ་སྤེལ་ དན་ལྷན་བཀག་སྤོམ་ལྷན་ཚོགས་ནང་ འགོ་ཁྲིད་འབད་མིའི་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་མིང་གནས་ ག་དེ་སྤེལ་བཀོད་ཡོད་ག་?
- ༨། ཡུལ་གོང་མ་ལུ་དྲང་ཞིའི་ཇ་ཅུམ་དང་ ཚོད་མ་སྐྱགས་ལུ་ ཞེས་ནང་ག་དེ་སྤེལ་བཀོད་ཡིན་ན་?
- ༩། དར་ཤིང་ཚུལ་མཐུན་སྤེལ་འཕྲུལ་ད་ དར་ཤིང་སྤྱིར་བཏང་གི་མགུ་ཉོ་ཁར་ ག་ཅི་བཀའ་ལམ་ཡིན་ན་དང་། ལྷ་དར་སྤོམ་ཚུ་གི་མགུ་ཉོ་ཁར་ ག་ཅི་བཀའ་ལམ་ཡིན་ན་བྱིས་?
- ༡༠། མར་ཆང་རྒྱས་པ་སྤེལ་ཐུལ་བའི་སྐབས་སུ་ ཆང་ཐུད་དཔོག་ཞིའི་ལག་ཆ་འདི་ལུ་ ག་ཅི་སྤྲུབ་ཡིན་ན་དང་། ཆང་གི་ཁྲོ་ཅུང་གུར་གདབ་ཞིའི་ཅ་ཆས་གསུམ་འདི་ལུ་ ག་ཅི་སྤྲུབ་ཡིན་ན་?

2) རྩོམ་ལུ་ རྩོམ་གྱི་རྩི་བ་རེ་རེ་ལུ་ བཤམ་གསལ་བཞི་རེ་ཡོད་པ་ལས་ ལམ་རྩོམ་གསལ་གྱི་འདུལ་གྱི་བཞུགས་ལྟར་སྤྲོད་བྱིས། ལྷན་གསལ་ 1x10=10 ཡིན།

1) སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕུལ་བ་ མངོན་པར་ཚོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཞིན་མ་ལས་ ཡུན་རིང་མོ་སྤྱི་བཟུགས་གནང་སའི་ས་གནས་འདི་ ཡིན།

- ཀ) ལྷ་མཚོ་གྲོང་ལུ་ ཁ) ལུ་སྐྱ་ནི་ལུ་
- ག) གོང་ཁྱེར་མཉན་ཡོད་ལུ་ ག) རོ་རྩེ་གདན་ལུ་

2) ད་ལྟོ་རྒྱ་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ མཇེའ་བཤེས་མཐུན་འབྲེལ་ལེགས་ཞེས་ཡོད་མི་འདི་ ཉེ་མ་ཞབས་བྱུང་བཅའ་བཟུང་རྣམས་རྒྱལ་མཚོ་ག་གིས་ གཅིག་ཁར་ མཇེའ་བཤེས་མཐུན་ལམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོ་བསྐྱོད་ཏེ་ ཐུགས་སྨོན་གནང་པའི་ཤུལ་ལུ་ མི་དབང་རིམ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་བརྩོན་ཆེ་བ་དང་ མཇེའ་བཤེས་བཟང་བའི་སྐྱོ་རྩིན་ཡིན།

- ཀ) རྒྱ་གར་འཛིན་པའི་རྒྱ་ཐུང་ཉེ་དང་ ཁ) རྒྱ་གར་རྒྱ་བར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་
- ག) རྒྱ་གར་ཀུ་ཅཱི་རྒྱུ་གི་རྒྱལ་ལུ་སྤྲོད་བྱེད་པར་དང་ ག) རྒྱ་གར་བྱེ་མ་ཐང་གི་རྒྱ་ཐུང་དང་

3) འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཙག་འཇུག་ལྟར་ ལ པ་ནང་ མི་སེར་དམངས་གཙོ་ཚོགས་པ་གིས་འདེམས་ཤིང་ ཐམས་པ་ཐོབ་སྟེ་ གཞུང་སྐྱོང་གི་གོ་སྐབས་ལོན་ཡོད་པ་ཡིན།

- ཀ) 33 ཁ) 30
- ག) 31 ག) 32

4) སེམས་ཅན་རྟ་ལོ་ ཤ་མ་མཐའ་པར་ཡོད་མི་འདི་ལུ་ ཟེར་སྐབ་ཡིན།

- ཀ) མོ་ཆེན་ ཁ) རྟ་ཆེན་
- ག) རྟ་ཅུང་ ག) གསེབ་

5) ཟ་ཉོར་རྒྱལ་པོ་གིས་ རྒྱ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ལུ་ལུ་མི་འདི་དབུ་ལྡན་ ལྷི་བོ་འེ་ཐང་ཐང་སྟེ་ ལྷོ་བོ་ལྱི་སྟོང་ རྟོག་སྟེ་གདལ་ཡོད་མི་འདིའི་མཚན་ལུ་ ཟེར་ལུ་ཡིན།

- ཀ) བད་ལྡན་ ཁ) བཅ་ལྡན་
- ག) སྟོན་ལྡན་ ག) ཐང་ལྡན་

6) ལྷ་མཚོ་སྐྱ་གཟུགས་ལས་ཐོན་པའི་ཁག་ལུ་ ཞེ་ས་ཚད་ལྷན་ཅིག་སྐྱར་ཏེ་ལྷ་དགོ་པ་ཅིན་ ཟེར་ལུ་ཡིན།

- ཀ) ལྷ་ཁག་ ཁ) གདུང་མཚལ་
- ག) ལྷ་མཚལ་ ག) རིང་བསྐེལ་

7) ལྷོ་ལོ་ཤི་ལ་ལུང་ཕྱོགས་མཐུན་འབྲེལ་ཚོགས་པ་(SAARC)ནང་ ད་ལྟོ་འབྲུག་མི་རྒྱལ་ཁབ་ ག་དེམ་ཅིག་ཡོད་ག?

- ཀ) བདུན་ཡོད། ཁ) བརྒྱད་ཡོད།
- ག) ལྔ་ཡོད། ག) དྲུག་ཡོད།

༩༽ ད་ལྟོ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སློན་ཆེན་ ལྷོ་ན་ལོ་ལྷོ་མཚོ་གཤིས་ ཏུ་ས་ཅི་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལོ་རྒྱུ་གར་གྱི་ཡོངས་ཁྱབ་བཙག་འཇུག་ རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ སྤྱི་སློན་ཐེངས་.....

- ཀ) གསུམ་པ་མཛད་པ་ཡིན་མས། ཁ) གཉིས་པ་མཛད་པ་ཡིན་མས།
- ག) བཞི་པ་མཛད་པ་ཡིན་མས། ཅ) ལྷ་པ་མཛད་པ་ཡིན་མས།

༡༠༽ གཞུང་གྲུ་ཚང་གི་ འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་པ་རྒྱ་ གནམ་བུར་ཐིམ་ཕུག་བཀྲ་ཤིས་ཚོས་ཚོང་དང་ དགུན་སྲུངས་ཐང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ མོ་བྲང་གཉིས་ལུ་ སར་དང་རྒྱུར་གསོལ་ཐབ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་ རྒྱ་གསུང་ཕུགས་ཉེན་རྩ་ཆེ་བྲགས་ ལེ་ཤ་ཅིག་ལུ་ཉི་ལོ་དེ་པའི་ གསལ་ལས་ རྒྱ་འབག་གཙོ་བོ་.....

- ཀ) མགོན་པོ་ཚོ་དཔག་མེད་ལྷུ་ཡིན། ཁ) སངས་རྒྱལ་ལྷུ་ཡིན།
- ག) རང་བློན་ལ་སྤྱོད་ལྷུ་ཡིན། ཅ) ཞབས་བྲལ་ལམས་གསུམ་ཐེལ་གཞོན་ལྷུ་ཡིན།

༡༠༽ འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱི་དྲིན་ཅན་གྱི་ཕམ་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཚོག་ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ཤིང་ལུག་ལུ་ རྒྱ་འབྲུངས་ཡོད་པ་ ལས་ ཏུ་ས་ཅི་གནམ་ལོ་ཤིང་མོ་འབྲུག་ལོ་དང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ འབདཱ་ད་ དགུང་ལོ་ག་དེམ་ཅིག་བཞེས་ལུག་ཟེར་བ་ཅིན།

- ཀ) གནམ་ལོའི་བཙུ་ཐངས་ལྟར་དུ་དགུང་ལོ་ ༡༠ དང་སྤྱི་ལོའི་བཙུ་ཐངས་ལྟར་དུ་ ༡༡ བཞེས་པ་ཡིན་མས།
- ཁ) གནམ་ལོའི་བཙུ་ཐངས་ལྟར་དུ་དགུང་ལོ་ ༡༡ དང་སྤྱི་ལོའི་བཙུ་ཐངས་ལྟར་དུ་ ༡༠ བཞེས་པ་ཡིན་མས།
- ག) གནམ་ལོའི་བཙུ་ཐངས་ལྟར་དུ་དགུང་ལོ་ ༤༩ དང་སྤྱི་ལོའི་བཙུ་ཐངས་ལྟར་དུ་ ༡༠ བཞེས་པ་ཡིན་མས།
- ཅ) གནམ་ལོའི་བཙུ་ཐངས་ལྟར་དུ་དགུང་ལོ་ ༡༠ དང་སྤྱི་ལོའི་བཙུ་ཐངས་ལྟར་དུ་ ༤༩ བཞེས་པ་ཡིན་མས།

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།